

בבית המשפט העליון בירושלים

עע"ם 8342/02

בפני :
כבוד השופטת ד' ביניש
כבוד השופט י' אנגלרד
כבוד השופט א' א' לוי

המערער : איתמר בן גביר

נגד

המשיב : שלמה אהרונישקי – מפכ"ל משטרת ישראל

ערעור על ההחלטה של בית המשפט המחוזי
בירושלים מיום 18.9.02 בב"ש 1766/02 שניתנה על
ידי כבוד השופטת מ' שידלובסקי-אור

תאריך הישיבה : ב' בכסלו התשס"ג (7.11.2002)

בשם המערער : עו"ד נפתלי ורצברגר

בשם המשיב : עו"ד שי ניצן

פסק-דין

השופטת ד' ביניש:

ביום 28.8.02 יצא מלפני מפכ"ל משטרת ישראל צו זמני מכוח סעיף 6 לפקודה
למניעת טרור, התש"ח-1948 (להלן: הפקודה) לסגירת משרדי תנועת "כך" ברחוב הרב
שמואל ברוך 15 בירושלים (להלן: המשרדים) ולעיקול כל רכוש המצוי במשרדים.
מספר ימים לאחר מכן, על פי הסמכות הנתונה לו בסעיף הנ"ל, ניתן על ידי המפכ"ל צו
לסגירת משרדים אלה למשך ששה חודשים. בית המשפט המחוזי בירושלים דחה את
ערעורו של המערער על החלטת המפכ"ל ועל החלטתו של בית המשפט המחוזי הוגש
הערעור שבפנינו.

1. החלטתו של המפכ"ל להורות על סגירת משרדי תנועת "כך" נסמכת על ההכרזה שהכריזה ממשלת ישראל ביום 13.3.94 בתוקף סמכותה לפי סעיף 8 לפקודה כי תנועת "כך" ותנועת "כ"ח" הם ארגונים טרוריסטים (להלן: ההכרזה). בהכרזה נאמר עוד כי:

"הכרזה זו חלה על הארגונים הטרוריסטים המפורטים לעיל, וכן על כל חבר בני אדם שיפעל להשגת מטרות מאותו סוג, אשר הארגונים הנזכרים לעיל פעלו להשגתן, באמצעים דומים לאמצעים שהארגונים הנזכרים לעיל השתמשו בהם, אף אם יתקראו בשמות או בכינויים אחרים - אם דרך קבע ואם מעת לעת. כן תחול הכרזה זו על פלגים ועל צרופיהם של הארגונים הנ"ל".

כאמור, החלטת המפכ"ל נתקבלה מכוח סמכותו לפי סעיף 6 לפקודה בו נקבע בזו

הלשון:

<p>6. (א) המפקח הכללי של משטרת ישראל רשאי להחליט בכתב לסגור כל מקום המשמש לארגון טרוריסטי או לחבריו, בקביעות או בהזדמנות מסויימת, מקום של פעולה, פגישה, תעמולה או מחסן; משניתנה החלטה כאמור, רשאי כל מפקח משטרה לבצעה.</p>	<p>סגירת מקומות פעולה וכו' של ארגון טרוריסטי [תיקון: תש"ם]</p>
--	--

(ב) כל אדם הרואה את עצמו נפגע על ידי החלטה שניתנה לפי סעיף קטן (א), רשאי לערער עליה בפני בית משפט מחוזי תוך חמישה עשר יום מהיום שהחלטה הגיעה לידיעתו".

אשר על כן, טוענת המדינה כי לאחר שהוכח להנחת דעתו של המפכ"ל כי המשרדים משמשים לפעילות של תנועת "כך", מוסמך היה המפכ"ל לסגור את המשרדים בהיותם משרדים של ארגון טרוריסטי. בבית המשפט המחוזי טען בא כוח המערער כי אף על פי שמרשו, המחזיק במשרדים, מאמין בתורתו של הרב כהנא הרי אין לזהות את פעילותו ואת השימוש שעשה במשרדיו כפעילות של תנועת "כך", ולפיכך המשרד נסגר שלא כדין. עוד טען כי החלטת הממשלה כפי שנוסחה בסיפא של ההכרזה, לפיה גם ארגונים אחרים, הפועלים להשגת מטרות מאותו סוג ובאמצעים דומים גם אם נקראים הם בשמות אחרים, הם ארגוני טרור, היא רחבה ומשום כך אינה יכולה לעמוד.

בית המשפט המחוזי דחה את טענות בא כוח המערער לאחר ששוכנע על פי המידע הגלוי שהוצג לו כי המשרדים שנסגרו אכן שימשו לפעילותה של תנועת "כך", הלא היא התנועה שהוכרזה כאמור ארגון טרוריסטי, לפיכך קבע כי המפכ"ל היה מוסמך להפעיל את סמכויותיו לסגירתם של המשרדים ודחה את הערעור.

לפנינו חזר בא כוח המערער על אותן טענות. הוא הוסיף וטען כי אין במעשים שמבוצעים במשרדים שנסגרו כדי לפגוע באופן ישיר בשלום הציבור ולפיכך לא הייתה עילה מספקת לסגירתם. עוד ביקש מאיתנו בא כוח המערער להכריע בשאלת חוקיות הסיפא של ההכרזה, אשר לטענתו היא רחבה ומשום כך אינה יכולה לעמוד. עוד טען המערער לגבי ההכרזה כי אף אם לא דבק בה כל פגם חוקי שעה שהוכרזה, הרי נוכח חלוף הזמן יש מקום לבדוק את תוקפה מחדש ולהכריע בשאלת קיומו של הארגון הטרוריסטי על פי הנתונים כיום.

2. דין טענות הערעור להידחות הן במישור הפרטני, הנוגע לעובדות שהוכחו ביחס למשרדים שנסגרו והן במישור העקרוני, הנוגע להכרזה. מן החומר הרב שנתפס במשרדים והוצג לבית המשפט קמא עולה בבירור כי יש זהות מוחלטת בין פעילותה של תנועת "כך" שהוכרזה כאמור לבין הפעילות שהתנהלה במשרדים. החומר שנתפס היה זהה בתכניו, ולעיתים אף בצורתו ובצבעיו, לכרוזים, חוברות וספרים שהופצו בזמנו על ידי תנועות "כך" ו"כ"ח" ואף הצביע על זהות בין הפעילים במשרדים לבין פעילי תנועת "כך". כך למשל, נמצאו במשרדים כרטיסים ועליהם הכיתוב "כהנא צדק" ומספרי הטלפון של איתמר בן גביר, ברוך מרזל, נועם פדרמן וטירן פולק (יצוין כי שלושת האחרונים הוזכרו בהכרזת הממשלה הנ"ל כפעילים המרכזיים של תנועת "כך"); תמונות בהם מופיעים איתמר בן גביר, נועם פדרמן וברוך מרזל במהלך הפצת חומרי תעמולה; דגל צהוב שחור ועליו תמונת הרב כהנא והכיתוב "כולנו כהנא-כהנא צדק"; כרוז בו כתוב "רוצים ממשלה שתחסל את כולם"; חוברת תמיכה למעשה הרצח שביצע ברוך גולדשטיין שכותרתה "ברוך פודה ומציל"; חומר פרסומי רב בנוגע לפעילות "כך" והאידיאולוגיה שלה; ועוד כיוצא באלה חומרים. מכל אלה עולה שהמשרדים אכן שימשו לפעילותו של הארגון הטרוריסטי תנועת "כך" ולהפצת תורתה של תנועה זו. יצוין שאין זו הפעם הראשונה שהמשרדה חושפת פעולות שמהן עולה כי תנועות "כך" ו"כ"ח", על אף שהוכרזו כארגונים טרוריסטים, לא הפסיקו פעילותן, אלא המשיכו לקיימה תחת שמות אחרים. יתרה מזאת, אין זו הפעם הראשונה שמפכ"ל המשטרה סוגר משרד שמפעיל המערער בשל כך שנמצא כי משרד זה משמש לפעילותה של תנועת "כך" (ראו ע"ש (מחוזי ירושלים) 340/97 בן גביר נ' המפכ"ל (לא פורסם)).

3. אשר לטענת המערער כי לא היתה עילה מספקת לסגירת המשרדים כיוון שאין במעשים המבוצעים בהם כדי לפגוע באופן ישיר בשלום הציבור, הרי שדינה של טענה זו להידחות. סעיף 6 לפקודה קובע שהמפכ"ל רשאי "לסגור כל מקום המשמש לארגון טרוריסטי או לחבריו, בקביעות או בהזדמנות מסויימת, מקום של פעולה, פגישה, תעמולה או מחסן". עיננו הרואות כי התנאי שמציב הסעיף לסגירתו של מקום היא כי הוא משמש ארגון טרוריסטי לפעילותו ואין נפקא מינה אם טיב הפעילות היא פעילות הפוגעת באופן ישיר בשלום הציבור או פעילות מן הסוג שהיא רגילה ומקובלת לגבי כל ארגון אחר, כגון קיום פגישה או שימוש במקום כמחסן. יפים לעניין זה דבריו של השופט זמיר בבג"צ 6897/95 כהנא נ' תת-ניצב קרויזר, פ"ד מט(4) 853, 858 (שם) נדונה השאלה האם ניתן למנוע אסיפה, שהיא לעצמה, אין בה וודאות קרובה של סכנה ממשית לשלום הציבור, רק מן הטעם שמדובר באסיפה של ארגון טרוריסטי):

"פקודת מניעת טרור מכוונת למנוע כל פעילות של ארגון טרוריסטי, לרבות פעילות שהיא רגילה וכשרה לגבי כל ארגון אחר, משום שעצם הקיום של ארגון טרוריסטי מהווה סכנה ממשית לשלום הציבור. כל דבר שמסייע לארגון כזה להתקיים, לפעול ולהשפיע מהווה סכנה כזאת. אסיפה הנערכת מטעם ארגון טרוריסטי, כמו גיוס תומכים או כספים לארגון כזה, אפילו בדרך מקובלת ושקטה, עלולים להיות כפתיל הצתה הבוער עד שהוא גורם פיצוץ. התכלית של פקודת מניעת טרור היא למנוע סכנה זאת. לכן, מתוך הוראות הפקודה, המטילות איסורים מפורשים בקשר לקיום אסיפה פומבית מטעם ארגון טרוריסטי, משתמע כי גם עצם הקיום של אסיפה כזאת כרוך באי-חוקיות. מכאן נובע כי המשטרה, שתפקידה למנוע עבירות ולהגן על שלום הציבור, אינה חייבת לתת רשיון לאסיפה מטעם ארגון טרוריסטי. לא זו בלבד. המשטרה חייבת למנוע אסיפה כזאת, אפילו אין בה, כשהיא לעצמה, משום וודאות קרובה של סכנה ממשית לשלום הציבור".

יתרה מזאת, קשה לראות כיצד ניתן לטעון כי הפעילות שבוצעה במשרדים שנסגרו - הפצת מסרים גזעניים, אלימים ומסוכנים, כגון הקריאה ל"ממשלה שתחסל את כולם", החתומה על ידי "מטה - אין ערבים אין פיגועים"; או החזקת החוברת המביעה תמיכה במעשיו של ברוך גולדשטיין- אין בה כשלעצמה כדי לפגוע באופן ישיר בשלום הציבור. פעילות כזו המתבטאת בהכנת חומר תעמולה אשר מסריו מסיתים לאלימות ולגזענות - היא המכשירה את הקרקע לנביטתה של הפעילות האלימה עצמה. אין לנתק את המסר הכלול בחומר שנתפס במשרדיו של המערער ואת הסיכון הגלום בפעילות המתבצעת במשרדים מהסכנה לשלום הציבור הנגרמת מפעילותו של ארגון טרוריסטי.

4. טענותיו של בא-כוח המערער במישור העקרוני, המתייחס לתוקפה של ההכרזה, אף הן דינן להידחות. ההכרעה בשאלת חוקיות הסיפא של ההכרזה, אשר לטענת המערער היא רחבה ומשום כך אינה יכולה לעמוד, אינה נדרשת לשם הכרעה בערעור שלפנינו. כאמור, הוכח כי המשרדים שימשו לפעילותה של תנועת "כך" עצמה ועל כן החלטת המפכ"ל לסגור את המשרדים נסמכת על הרישא של ההכרזה, שקבעה כי תנועת "כך" היא ארגון טרוריסטי, ולא על הסיפא שלה. עם זאת, ולמעלה מן הצורך, נציין כי דין טענה זו להידחות אף לגופה. בבג"ץ 547/98 פדרמן נ' ממשלת ישראל, פ"ד נג(5) 520 נדונה כבר הטענה כי ההכרזה אינה חוקית וטענה זו נדחתה. יתרה מזאת, אף לעניין השאלה הספציפית לגבי חוקיות הסיפא של ההכרזה נקבע כבר בבית משפט זה כי הסיפא של ההכרזה הינה חוקית. כך כתב השופט זמיר בענין זה בבג"צ 6897/95 כהנא נ' תת-ניצב קרויזר, הנ"ל בע' 863:

"...עדיין שאלה היא, אם הממשלה היתה רשאית, לפי פקודת מניעת טרור, להרחיק לכת בהכרזה, כך שהיא תתפוס לא רק חבר אנשים מוגדר ומזוהה, אלא גם חבר בני-אדם שעדיין אינו קיים ומכל מקום אינו מזוהה, כלומר, "צירופים" ו"נגזרות" של ארגון טרוריסטי, שכלל לא ידוע אם יבואו לעולם. כדי להשיב על שאלה זאת יש לפנות תחילה אל לשון הפקודה... לשון זאת, כשהיא לעצמה, ניתנת לפירוש לכאן ולכאן: אין היא אומרת בכירור אם היא מתייחסת אך ורק לחבר אנשים קיים ומאורגן בעת ההכרזה, או שהיא חלה גם על חבר אנשים צפוי או אפשרי לאחר ההכרזה. לפיכך צריך לרדת אל חקר התכלית של הפקודה כדי לעמוד על כוונת הדברים. והתכלית ברורה מאליה: לעקור טרור קיים מן השורש, ולמנוע טרור חדש, שלא יצמח מאותו שורש. מבחינת התכלית אין בכך כדי לשנות מאומה שחבר אנשים שבחר בדרך הטרור משנה את שמו, את הרכבו, את ארגונו או את סמליו, בלי שהוא משנה את מהותו. אחרת יוכל כל ארגון טרוריסטי לתעתע בחוק ולהמשיך בדרכו כשהוא רק מחליף את עורו. מבחינת התכלית של פקודת מניעת טרור, וכדי שלא לסכל תכלית זאת, המהות היא הקובעת, ולא הצורה. הפקודה נועדה למנוע שפיכות דמים, ולא לעסוק בדקדוקי מלים; לפרק ארגון טרוריסטי מנשקו, ולא לאפשר לו, תחת מעטה של אדרת אחרת, להוסיף ולהחזיק בנשק. מכאן נובע כי בהכרזה על חבר אנשים מסוים כארגון טרוריסטי, הממשלה רשאית לציין כי ההכרזה תופסת גם צירופים ונגזרות של אותו חבר אנשים, אם הם פועלים להשגת מטרות דומות באמצעים דומים."

איני רואה להוסיף על דברים נכוחים ונכונים אלה שנאמרו בבג"צ 6897/95

הנ"ל, ולפיכך ניתן לשוב ולקבוע כי ההכרזה על כל חלקיה ניתנה כדין.

5. טענתו האחרת של המערער לגבי ההכרזה היא, כי אף אם לא דבק בה כל פגם חוקי שעה שהוכרזה, הרי נוכח חלוף הזמן יש מקום לבדוק את תוקפה מחדש, אף טענה זו אינה יכולה לסייע לו. מבחינה עקרונית אכן ייתכן ששינוי נסיבות לרבות שינוי תכליותיו של הארגון ואופיו יצדיקו בחינה מחודשת של ההכרזה, אך במקרה דנן לא הונחה כל תשתית ראייתית המצביעה על שינוי אמיתי בתנועת "כך", שיש בה כדי להצדיק ביטול הכרזתה כארגון טרוריסטי. הראיות שנאספו במשרדיו של המערער, המתבטאות בחומרים שנמצאו במשרדים, מצביעות בדיוק על ההפך. כאמור, החומר שנתפס היה זהה בתכנים ובמסרים שלו למסרים שהופצו בזמנו על ידי תנועות "כך" ו"כ"ח". בתשובתה עמדה המדינה על כך שלמעשה לפי המידע שבידי גורמי הבטחון פעילותה של תנועת "כך" לא פסקה גם אחרי ההכרזה וקיום המשרדים נשוא הערעור הינם חלק מפעילות זו. זאת ועוד, טענה דומה, כי יש לבחון את ההכרזה לגבי "כך" מחדש, נדחתה כבר בשל הטעם שלא חל שינוי נסיבות בבג"ץ 547/98 פדרמן נ' ממשלת ישראל, פ"ד נג(5) 520, וכך נאמר מפי השופט אור בע' 528:

"העותר טוען בעתירתו, כי יש לבחון את ההכרזה אחת לכמה שנים, על-מנת לבחון האם היא עדיין רלוונטית נוכח פני המציאות. תאורטית, ברי כי אם אכן חלים שינויי נסיבות, ייתכן שיהיה בהם כדי להצדיק את שקילתה מחדש של ההכרזה, גם אם לא דבק בה כל פגם חוקי שעה שהוכרזה. אולם עניינית, לא אלה הם פני הדברים בענין שלפנינו. מחוות הדעת אשר שימשו בסיס להכרזה עולה כי משנתה האידיאולוגית של תנועת "כך" היא זו המכשירה את הקרקע לנביטתה של הפעילות האלימה אשר בגינה היא הוצאה אל מחוץ לחוק. העותר לא טען בעתירתו ואף לא בדיון בפנינו, כי חלו שינויי עמדות כלשהן בתפיסות האידיאולוגיות העומדות בבסיס התנועה המצדיקות את שינוי ההכרזה הנ"ל.... זאת ועוד, לא הובאו בפנינו ראיות המראות כי חלו שינויים כלשהם בנסיבות הפוליטיות-חברתיות אשר הניעו את הממשלה להכריז על התנועות הרלוונטיות כאירגוני טרור. בנסיבות אלה, לא עולה כל הצדקה לביטול הכרזת הממשלה או להתערבות בה".

פסק הדין הנ"ל ניתן כמעט שש שנים לאחר הכרזת הממשלה. גם היום, אף שחלפו כשלוש שנים נוספות, לא חלו, כאמור, שינויי עמדות כלשהן בתפיסות האידיאולוגיות העומדות

בבסיס התנועה המצדיקות את שינוי ההכרזה ואף לא חלו שינויים בנסיבות הפוליטיות-
חברתיות אשר הניעו את הממשלה להכריז על התנועה כארגון טרוריסטי.

אשר על כן, דין הערעור להידחות.

ניתן היום, ז' בכסלו התשס"ג (12.11.2002).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט

העתק מתאים למקור 02083420_N08.doc / צש
נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח.
שרה ליפשיץ – מזכירה ראשית
בבית המשפט העליון פועל מרכז מידע, טל' 02-6750444
בית המשפט פתוח להערות והצעות : pniot@supreme.court.gov.il
לבתי המשפט אתר באינטרנט : www.court.gov.il